

De Kempische Genealoog is een uitgave van Familiekunde Vlaanderen, Regio Kempen en verschijnt in maart, juni september en december. Gelieve artikels, advertenties, aankondigingen van activiteiten, in te leveren vóór de 10de van de maand waarin het blad verschijnt bij:

Victor Bertels, Thierry de Renesselaan,1, 2390 Malle
victor.bertels1@telenet.be

Gelieve alle correspondentie voor Regio-Kempen te zenden naar:

Theo Peeters, Stwg op Zevendonk 38/1 2300 Turnhout
e-mail: theopeeters1@telenet.be tel: 014/41.89.86

Studiezaal : Kasteel de Renesse
Lierselei 30, B-2390 Malle (Oostmalle)
Website: **www.fv-kempen.be**

Erevoorzitter : Eugeen Van Autenboer (†)
Erebestuurslid: Florent Bosch (†)
Ereleden: Elisa Nijs (†) Jos Van Breen (†)

Marc Van den Cloot Voorzitter	F. Pelzerstraat 21, 2500 Lier marc.vandencloot@telenet.be	03/312.26.54
Frans Renaerts Ondervoorzitter:	Sint-Jozefslaan 78, 2400 Mol frans.renaerts@busmail.net	014/81.48.27
Theo Peeters Secretaris:	Stwg op Zevendonk 38/1 2300 Turnhout theopeeters1@telenet.be	014/41.89.86
Victor Bertels Penningmeester	Thierry de Renesselaan 1, 2390 Malle victor.bertels1@telenet.be	03/312.29.89 0477/37.82.14
Bestuursleden:		
Dago Peeters Webmaster	Burg. Bossaertlaan 10, 2350 Vosselaar dago.peeters@skynet.be	014/55.61.00
Mariette Backs	Wandelweg 4, 2980 Halle-Zoersel mariette_backs@hotmail.com	03/383.26.16
Maria De Bie	Heirbaan 73a 2370 Arendonk debiemaria@hotmail.com	0498/13.18.38
Patrick De Maesschalck	Jos De Schutterstraat 5 2280 Grobbendonk patrick.de.maesschalck@telenet.be	014/73.33.46
Gerard Keyzers	Berkenlaan 8, 2275 Poederlee gerardus.keyzers@telenet.be	014/88.22.84
Andre Sannen	Achterbos 208, 2400 Mol andre.sannen@scarlet.be	014/31.93.26
Herman Van de Leur	Schorvoortstraat 117, 2300 Turnhout hevdl@skynet.be	014/41.67.46
Andre Van Steenberghe	Pastorijstraat 19, 2275 Wechelderzande avsteenb@telenet.be	03/383.38.69

EDITORIAAL : HISTORIES

Marc Van den Cloot

De Vlaamse overheid erkende en subsidieerde Heemkunde Vlaanderen, Familiekunde Vlaanderen en Leca, het vroegere Volkskunde Vlaanderen. Die erkenning op basis van een beleidsplan gold voor 5 jaar. De subsidies dekten alle personeelskosten en een deel van de werkingskosten.

De huidige beleidsperiode liep af einde 2017, maar omdat de regering een nieuw erfgoeddecreet voorbereidde, wat langer duurde dan gepland, werd ze verlengd tot einde 2018. Het uiteindelijk goedgekeurde nieuwe erfgoeddecreet hertekent grondig het erfgoedveld en verplicht tot een maximale samenwerking tussen de betrokken verenigingen. Minister van Cultuur Sven Gatz besliste dat Heemkunde Vlaanderen en Familiekunde Vlaanderen moesten “clusteren”, wat de Vlaamse administratie en de heemkundige collega’s interpreteerden als een verplichte fusie.

Vanaf de eerste onderhandelingen met Heemkunde Vlaanderen in de herfst van 2016 verzette ik mij als FV-voorzitter tegen de fusieformule en ijverde voor een samenwerkingsverband. Dat stuitte op onbegrip en toen nadien ook Leca er via Heemkunde Vlaanderen bij kwam, beterde het niet. De sfeer was bijwijlen zeer negatief tegenover ons. FV bleef, ook na onze bestuursverkiezingen waarbij Wilfried Devoldere mij opvolgde, consequent haar houding verdedigen en besliste om als onafhankelijke vrijwilligersvereniging, weliswaar zonder personeel en overheidssubsidies, te blijven bestaan. De beide andere zullen zich in de loop van 2019 opheffen. Ondanks onze positieve voorstellen en inspanningen, was er een externe bemiddelaar nodig om uiteindelijk de beide partners te overtuigen om in te stemmen met ons voortbestaan en ons samenwerkingsvoorstel.

In oktober 2017 richtten de drie partners dan gezamenlijk de vzw 3 x Erfgoed op, in 2018 gewijzigd in HISTORIES. De bestuursorganen bestaan uit afgevaardigden van de drie verenigingen, aangevuld met externen uit het erfgoedveld. Het opstellen van een gemeenschappelijk beleidsplan voor de periode 2019-2023 verliep heel stroef. De keuze van een algemene coördinator bleek een grove vergissing en leidde uiteindelijk tot het afhaken van alle drie coördinatoren. Uiteindelijk kon toch nog tijdig een beleidsplan ingediend worden in december 2017, maar het wantrouwen tegenover FV bleef bestaan.

Op mijn voorstel was intussen Sabine de Béthune, gewezen senaatvoorzitter, ook als extern lid opgenomen. Dankzij haar bemiddeling kwam er een gunstige kentering en ebde het onderlinge wantrouwen weg. Het zoeken naar een voorzitter bleek geen sinecure. Er kwam een consensus over Rob Belemans, ex-Faro medewerker en toen verbonden aan de Universiteit Leuven. Intussen bekrachtigde de minister de erkenning van Histories en kende hij een jaarlijkse subsidie van 962.000 euro toe, waarvan het meeste naar personeelskosten gaat. Door eigengereid optreden joeg Belemans bestuur en personeel in het harnas onder meer bij de zoektocht naar één vestigingsplaats. Hij sloot op eigen houtje een akkoord met de

paters van de Leuvense abdij Keizersberg en joeg dat door de strot van het bestuur. Wegens de moeilijke bereikbaarheid verzette het personeel en ook FV zich tegen deze gang van zaken. Dat culmineerde na de vakantiemaanden in het ontslag van Belemans uit Histories. Daarop werd Sabine de Béthune unaniem als voorzitter aangesteld. Het venijn zit echter in de staart. De paters voerden onder druk van Belemans reeds heel wat werken uit en stellen Histories verantwoordelijk. Het bestuur zoekt daar nu een passende oplossing voor.

Wat verandert er nu voor Familiekunde Vlaanderen na 1 januari 2019 ?

- 1) FV blijft bestaan als vrijwilligersvereniging, wat ze eigenlijk altijd geweest is, maar dan zonder ondersteuning van eigen personeel en zonder subsidiëring door de overheid.
- 2) Het documentatiecentrum te Merksem, zowel het gebouw als de inboedel, blijven eigendom van FV.
- 3) De bibliotheek en de collecties blijven eigendom van FV en worden door haar beheerd. Het personeel van Histories krijgt consultatierecht om aan haar doelstelling, ondersteuning van het genealogisch veld, te voldoen.
- 4) De werking van FV en haar afdelingen als eerstelijnszorg voor de familiekunde blijft ongewijzigd. Vermits bijna alle afdelingen vzw's zijn en nooit subsidies kregen, verandert er voor hen niets.
- 5) Vlaamse Stam en de financiële ondersteuning van de afdelingen via het lidgeld blijven bestaan.
- 6) FV heeft geen verplichtingen meer aan de Vlaamse overheid, dus geen beleids- en actieplannen meer in te dienen, geen controle meer op de uitvoering daarvan.

Het DNA-project verhuist naar Histories. Na een overgangsfase van enkele maanden stop ik als projectcoördinator. Onze voormalige personeelsleden Maarten Larmuseau en Jan Geypen nemen dan over. Het huidige Benelux-project gaat verder maar er komen ook nieuwe projecten en een uitbreiding van het aanbod voor DNA-onderzoek. De huidige prijzen slaan ongetwijfeld op. Er komt een volledig nieuwe en geactualiseerde website voor de DNA-projecten die de oude sites www.brabant-dna.org en www.dna-benelux.eu zal vervangen.

Vrijwilligers moeten nu een belangrijk deel van de vroegere personeelstaken opvangen: de ledenadministratie, verzending van Vlaamse Stam, onderhoud van de eigen FV-website, enz. Daarom zoekt FV nu vrijwilligers die zich daarvoor willen inzetten.

Het congres van 2019 is het laatste dat FV organiseert, daarna is dat een taak voor Histories.

Histories neemt ook het beheer van een aantal databanken en het onderhoud en beheer van de website www.familiegeschiedenis.be over.

In de praktijk moeten nog heel wat praktische zaken afgesproken en geregeld worden maar Histories biedt ook kansen en voordelen voor FV. De werking van Histories is een groeiproces en zoals de Engelsen zeggen: the proof of the pudding is in the eating... Wordt vervolgd.

Marc Van den Cloot

WELKE BALTHAZAR VAN DEUREN ?

Victor Bertels

Balthazar Van Deuren, de oude, wordt op 6 januari 1660 geboren te Arendonk, zijn ouders zijn Reijnerus Van Deuren en Maria Van Gorp. (*Lode Coveliers vermeldt hem als valkenier*). Hij huwt op 4 juli 1706 met Helena Van Dessel. Zij is de oudste dochter uit het tweede huwelijk van Walterus Van Dessel (°1645) met Maria Danen.

Op het ogenblik van het huwelijk is Balthazar 46 jaar oud en zijn bruid 23 jaar. Zoals we meermaals zien in Arendonk komen bruidegom en bruid, beiden uit een valkeniersfamilie. Dat hij op latere leeftijd huwt, heeft vermoedelijk te maken met het feit dat hij veel tijd in het buitenland doorbracht als valkenier. Of hij een vooraanstaande rang bekleedt of een meereizend valkenier en helper is, kan niet met zekerheid gezegd worden. Feit is wel dat hij de dochter van een vooraanstaand valkenier huwt.

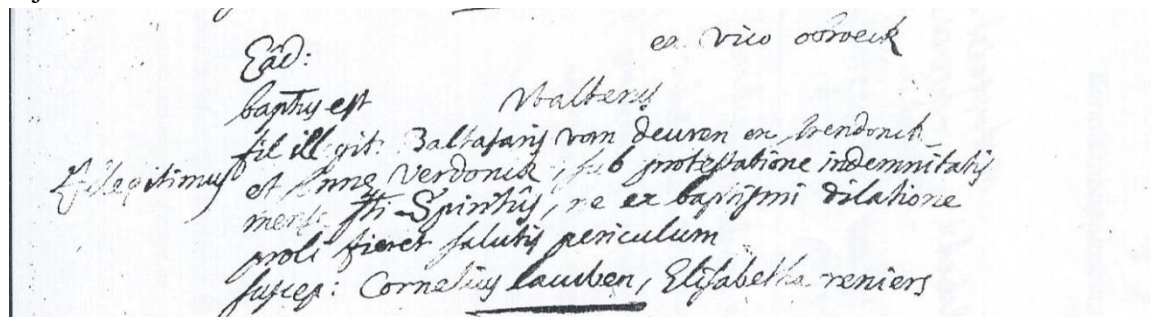
Walterus Van Dessel, de vader van Helena, is immers oppervalkenier voor de reigervluchten in het koninklijk cabinet, onder Lodewijk XIV (*Lode Coveliers: Valkerij en Valkeniers Arendonk*) Hij is geboren in 1645 en sterft in 1719 te Arendonk.

Voor zijn huwelijk met Helena Van Dessel, heeft Balthazar van Deuren een relatie met Elisabeth Reijniers,, geboren te Arendonk op 17 oktober 1660 en er overleden op 14 december 1733. Uit deze relatie wordt op 5 juli 1691 een zoon geboren, die eveneens Balthazar genoemd wordt. Het komt echter niet tot een huwelijk, doch blijkbaar komen de families wel overeen want Reijnerus Van Deuren, de vader van Balthazar de oude, wordt als peter vertegenwoordigd door Mr. Balthazar Wijnants, vermoedelijk omdat hijzelf in het buitenland is. Als meter treedt Maria Maes op, tante van Elisabeth Reijniers.

Deze onwettige zoon wordt verder niet vermeld als valkenier. Opmerkelijk is dat in het latere huwelijk van Balthazar de oude met Helena Van Dessel, nog een Balthazar geboren wordt en dit in 1722. Deze komt meermaals voor in de schepenregisters als “de jonge”.

En hier begint dan de puzzel.

Balthazar , geboren in 1691, krijgt op 22.7.1713 op zijn beurt een onwettige zoon, Walterus, bij Anna Verdonck uit Obroek Retie.

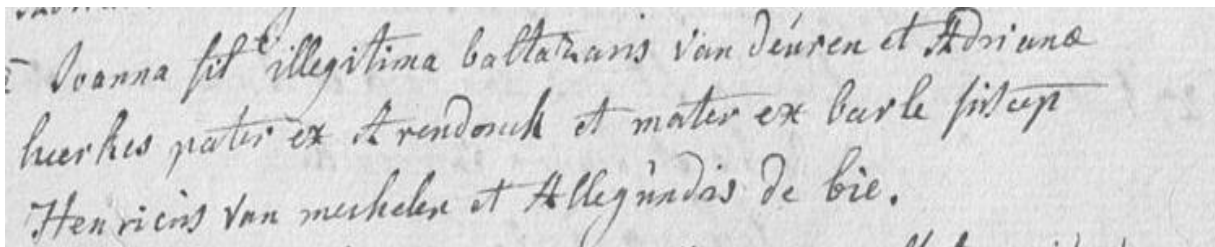

Bovenstaande doopakte geeft bijkomende gegevens, Walterus is gedoopt *sub protestatione indemnitate mensa Sti Spiritus*,-

Blijkbaar heeft de vader het kind niet erkend en betaalde hij dan maar een schadeloosstelling aan de tafels van de H. Geest voor het onderhoud van het kind!

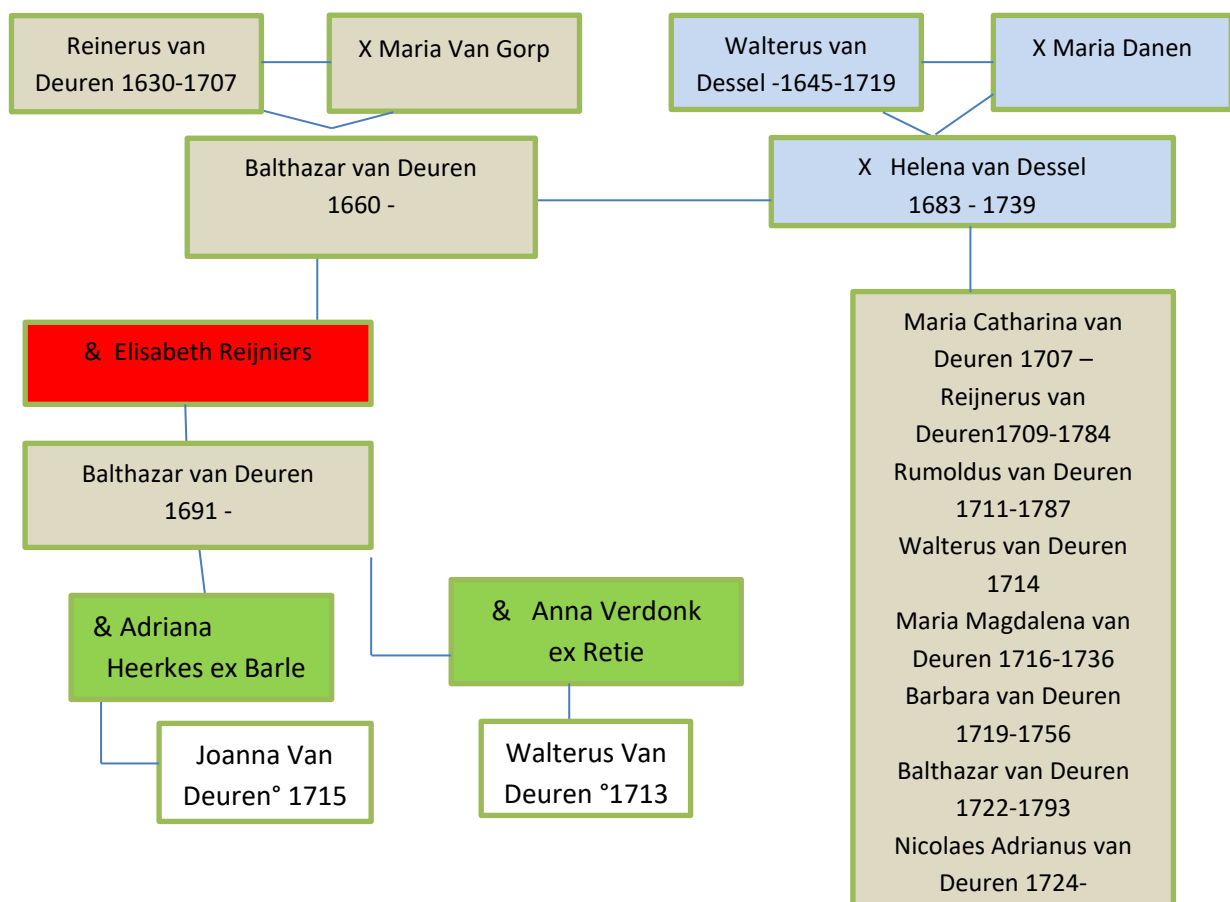
De tafel van de H. Geest had blijkbaar bezwaar om dit kind zomaar op te nemen als behoeftig. De peter was Cornelius Lauwen en de meter was Elisabeth Reniers, de ongehuwde moeder van Balthazar van Deuren. Van andere familieleden van Van Deuren is hier geen sprake meer.

Het blijft voor deze Balthazar niet bij één avontuurtje, want op 13.10.1715 wordt er van hem en Adriana Heerkes, ex Barle, te Oud-Turnhout, nog een kind geboren: Joanna. Ook hier volgt er geen huwelijk. Deze Balthazar is op dat ogenblik 24 jaar oud.

Waarom de Balthazar van 1691 en niet deze van 1660 ?

Oorspronkelijk zijn wij ervan uitgegaan dat Balthazar de oude, ook de vader was van Walterus, die geboren is in 1713, maar na de vondst van de geboorte van Joanna in 1715 in Oud-Turnhout, blijkt dit niet helemaal zeker meer. Bovendien als we de doopheffers zien, dan stellen we vast dat Elisabeth Reniers, meter is van Walterus, zij is de moeder van Balthazar. Dat Balthazar de oude, na het zijstapje in 1691, en zijn huwelijk met Helena Van Dessel, nog twee buitenechtelijke kinderen zou hebben lijkt dan ook zeer onwaarschijnlijk.

In de doopregisters van Arendonk vinden we rond dezelfde periode nog een Balthazar, als zoon van Balthazar de oude en Helena Van Dessel, hij is echter geboren in 1722 en komt niet in aanmerking. In de scheepregisters is er meermaals sprake van Balthazar Van Deuren de oude en Balthazar Van Deuren de jonge, beiden valkeniers. Het is duidelijk dat deze personen vader en zoon zijn.

Van de Balthazar geboren in 1691 vinden we in de schepenregisters geen spoor meer.

BEWERKTE BS GEGEVENS VAN DE REGIO HOOGSTRATEN TIJDENS W.O I

Dirk Willemse

Dit voorjaar startte binnen Erfgoed Hoogstraten een werkgroep rond familiekunde. Gery Brosens en Dirk Willemse, leden van FV, namen het initiatief. Dirk Willemse is coördinator van de werkgroep.

In het okt-dec nummer van Vlaamse Stam werd in nieuwsberichten (zie pag 489) ruim aandacht besteed aan Familiekunde Hoogstraten. Op basis van een nieuwsbrief van Erfgoed Hoogstraten verwees Vlaamse Stam vooral naar de grote impact van de Eerste Wereldoorlog op het aantal overlijdens in Wortel, deelgemeente van Hoogstraten.

Belangrijk doel van de werkgroep voor 2018-2019 is het verwerken van de BS akten van Hoogstraten en deelgemeenten Meer, Meerle, Minderhout en Wortel voor de periode 1901-1918. De gegevens worden telkens opgeslagen in een daarvoor ontwikkelde PRO-GEN database en doel is om die gegevens via verschillende kanalen beschikbaar te stellen aan genealogen.

Wortel en de Eerste Wereldoorlog.

De werkgroep verkoos te starten met deelgemeente Wortel omdat deze gemeente tijdens de oorlogsjaren geconfronteerd werd met een groot aantal overlijdens, vooral in 1917 en 1918. Van gemiddeld 20 overlijdens per jaar steeg het aantal overlijdens naar meer dan 200. Ongeveer 90% van die overlijdens waren te betreuren in de Kolonie van Wortel: 201 van de 215 overlijdens in 1917 en 174 van de 199 overlijdens in 1918. Bijna driehonderd personen die in Wortel overleden kwamen niet uit Hoogstraten en hadden hun woonplaats elders in Vlaanderen, Brussel of Wallonië: die BS informatie kan dus interessant zijn voor genealogen. Opvallend is dat ook een honderdtal buitenlanders in Wortel Kolonie overleden, meestal Fransen. Een negentigtal waren afkomstig van het Hospice van Montreuil-sous-Laon in het departement Aisne. In Montreuil werden zwakzinnigen en dementen verzorgd en onder druk van de Duitse bezetter waren zij naar België overgebracht. Samenwerking met l'Association Généalogie Aisne maakte het mogelijk om deze Franse overlijdens beter in kaart te brengen.

De overlijdensaktes van Wortel geven ook een beklijvend inzicht in de harde oorlogsrealiteit: verschillende personen stierven aan de "elektrische draadversperring" die de Duitse bezetter aan de grens met Nederland hadden opgebouwd.

Door die draadversperring zaten ook delen van het huidig grondgebied van Hoogstraten “geklemd” tussen de draadversperring en de Nederlandse grens. Een aantal BS akten van Minderhout zitten bijvoorbeeld niet in het regulier BS register maar in een afzonderlijke bijlage. (zie foto)

BS Wortel en Hoogstraten.

De BS gegevens van Wortel zijn nu verwerkt en de werkgroep zal starten met de andere deelgemeenten van Hoogstraten. Een eerste analyse van Hoogstraten zelf voor de periode 1911-1918 gebeurde al. Ook hier is de impact van de Eerste Wereldoorlog enorm. Ruim 900 personen, waarvan de meeste Belg waren, overleden tijdens hun verblijf in de overheidsinstelling het Gelmelslot (link met Wortel Kolonie en Merksplas Kolonie) . Zoals in Wortel zal dit interessant BS materiaal voor genealogen opleveren.

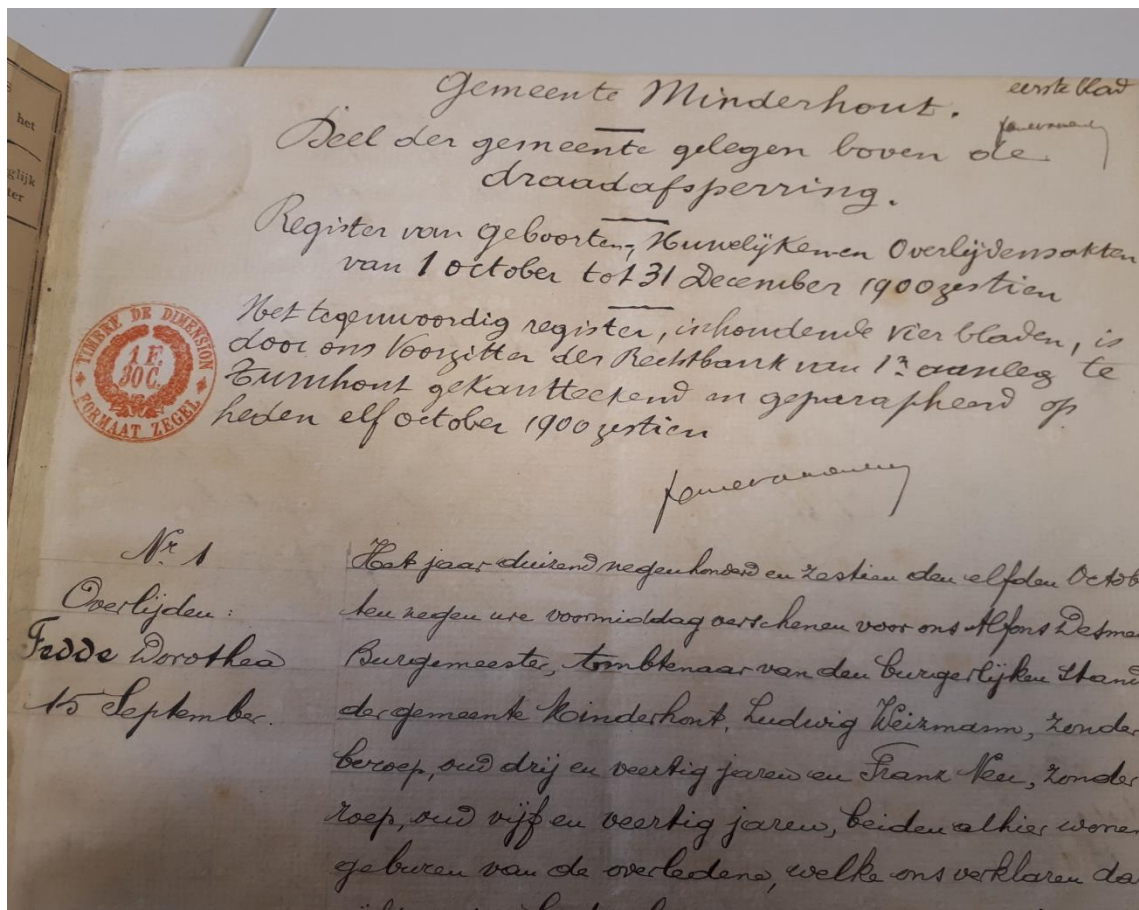
Gegevens Wortel nu beschikbaar.

Bedoeling is om uiterlijk medio december alle al opgezochte data voor Wortel via een excel bestand beschikbaar te stellen op www.erfgoedbankhoogstraten.be onder de rubriek genealogie en via Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen (bibliotheek en computer). In totaal gaat het om 461 geboorteaktes, 79 huwelijksaktes en 756 overlijdensaktes. Voor elke akte werden de gegevens weergegeven in het excel bestand.

Dirk Willemse

Coördinator Werkgroep Familiekunde Hoogstraten

December 2018

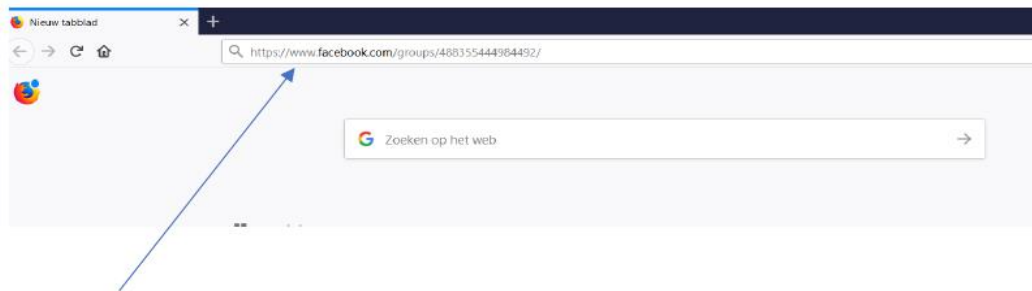
REGIO KEMPEN OP FACEBOOK

Volg onze afdeling Familiekunde Vlaanderen – afdeling Kempen op facebook.

Hoe ons volgen:

Plaats deze link op de juiste plaats:

<https://www.facebook.com/groups/488355444984492/>

Ik vermoed wel dat je wel een facebook-profiel moet hebben.

Je kan ook op zoek gaan naar

FV - afdeling Kempen (genealogie - stamboomonderzoek)

Moeilijk/ onmogelijk te vinden je (klein)kinderen verstaan vast de kunst je op weg te helpen.

Groetjes

Patrick

JAARVERGADERING FV REGIO KEMPEN vzw

Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen vzw nodigt de leden uit op haar jaarlijkse algemene vergadering

PLAATS: HK Meerhouts Patrimonium, Gasthuisstraat 31 2450 Meerhout

DATUM – UUR: zaterdag 26 januari 2019 14u30

- AGENDA:**
1. Ondertekening van de aanwezigheidslijst
 2. Vaststellen van de geldigheid van de vergadering
 3. Ontslagen en benoemingen
 4. Goedkeuring van het verslag van de AV dd 27 januari 2018
 5. Goedkeuring financieel verslag over 2017
 6. Goedkeuring begroting 2018
 7. Goedkeuring jaarverslag 2017
 8. Kwijting aan de bestuurders
 9. Aanpassen van het ledenregister
 10. Bespreking werking en activiteiten werkingsjaar 2018/2019

Theo Peeters geeft zijn ontslag als secretaris, Patrick De Maesschalck zal als nieuw secretaris voorgedragen worden.

Het is tevens een goede gelegenheid om u aan te melden als medewerker in onze vereniging.

Deelname is gratis.

MEDEWERKERS GEZOCHT !!

Beste FV lid,

Als geïnteresseerde stamboomonderzoeker bent u reeds jaren of eerder recent lid van onze vereniging. Wij danken u voor uw steun en lidmaatschap.

Zoals je in deze publicatie de voorbije jaren kon zien, zijn het in grote mate steeds dezelfde personen die het bestuur en het reilen en zeilen van Regio Kempen uitmaken. Enkele van onze bestuursleden zijn of bereiken kortelings de 80 jaren en anderen zijn de 70 gepasseerd. Voor een vereniging die dynamisch en actief wil blijven wordt dat stilaan een probleem en daarom doen wij een dringende oproep aan jullie allen.

Toekomstperspectief:

Regio Kempen zoekt medewerkers die zich als vrijwilliger willen inzetten bij de werking van de vereniging. Het is de bedoeling dat je als nieuwkomer ingewerkt wordt om op korte termijn door te stromen naar een bestuursfunctie, zowel bij Regio Kempen als bij Familiekunde Vlaanderen. Wij hebben momenteel drie bestuurders in de Raad van Bestuur van FV en het is de bedoeling dat op relatief korte termijn hier voor vervanging te zorgen. Bovendien hebben wij voor onze interne werking ook bijkomend medewerkers nodig die zich in de dagelijkse werking van Regio Kempen dienstig willen maken.

Er worden medewerkers gevraagd voor volgende taken:

1) Bibliotheek:

Regio Kempen beschikt over een uitgebreide bibliotheek met genealogische gegevens. Onze bibliotheek is opgedeeld in diverse onderdelen: algemene werken over genealogie, parochieregisters, burgerlijke stand, familiegeschiedenissen, enz. Regelmatig vullen we deze verzameling aan met nieuwe boeken, tijdschriften en andere gegevens.

Van de bibliothecaris verwachten we dat hij de boeken nummert, inventariseert en toevoegt aan het onderdeel waartoe ze behoren.

Hij moet er op toezien dat alles ordelijk en overzichtelijk blijft voor de bezoekers.

2) Kempische Genealoog:

Het tijdschrift dat voor u ligt en driemaandelijks verschijnt, gaat volgend jaar zijn 31ste jaargang in. De samenstelling ervan vraagt telkens opnieuw enige inventiviteit en het verzamelen van artikelen leidt soms tot kopzorgen. Uitbreiding van de redactie is hier prioritair.

Wij zoeken een geëngageerd medewerker met enige kennis van genealogie die kan instaan voor de samenstelling, opmaak en verzending van ons tijdschrift.

Kennis van computerprogramma's om een tijdschrift samen te stellen is hierbij zeer welkom. Het spreekt vanzelf dat we hier voor begeleiding zorgen.

3) Digitalisering van gegevens:

Heel wat van onze gegevens in boekvorm werden ook gedigitaliseerd zodat ze ook raadpleegbaar zijn op computer.

De snelle wijzigingen in het gebruik en opslaan van data noodzaken er ons toe dat wij onze leden verder en uitgebreider informeren over genealogie in het algemeen. Op internet zijn een massa gegevens beschikbaar en wij kunnen hierin niet achterblijven.

Wij zoeken daarom medewerker(s) die willen helpen om onze website, onze facebookpagina en misschien nog andere media, verder te helpen ontwikkelen.

Wij denken hierbij aan personen die een degelijke kennis hebben van soft- en hardware van de PC en kunnen samenwerken met onze huidige webmaster en facebookbeheerder.

4) Administratieve medewerker:

Op termijn willen wij ook in de vervanging van enkele bestuursfuncties voorzien. De boekhouding, het secretariaat, de organisatie van onze cursussen e.d. kunnen zeker nog hulp gebruiken. Deze taken vragen enige kennis en ervaring in financiën en zeker in genealogie. Kandidaten die bereid zijn om zich hierin verder te bekwamen zijn zeer welkom.

Familiekunde Vlaanderen, en in het bijzonder Regio Kempen, neemt een unieke plaats in het erfgoedlandschap. Allerlei recent opgerichte verenigingen claimen erfgoed als hun core business. Maar FV draagt al meer dan 50 jaar bij aan ons erfgoed door de familiekunde te promoten en duizenden mensen te helpen en te stimuleren bij het zoeken naar hun voorouders.

Als regionale afdeling werken wij hier bijna 40 jaar aan mee.

Wij doen dan ook beroep op vers bloed om dit, nog steeds noodzakelijk werk, verder te zetten.

Contactgegevens: Marc Van den Cloot, voorzitter: marc.vandencloot@telenet.be
Frans Renaerts, ondervoorzitter: frans.renaerts@busmail.net
Victor Bertels, penningmeester: victor.bertels1@telenet.be

LIDMAATSCHAP FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

**Stort 37 euro op rekening BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen,
Van Heybeekstraat 3 Merksem**

**Als lid hebt u vrije toegang tot al onze documentatiecentra en activiteiten van
Familiekunde Vlaanderen en u krijgt de tijdschriften Vlaamse Stam en
Kempische Genealoog**

**U wordt administratief ingedeeld bij de regio afdeling van uw woonplaats.
Indien u dat wenst kan u opteren voor indeling bij een andere afdeling je kan dit
op uw overschrijvingsformulier.**

MEDEDELINGEN EN KORT NIEUWS

Onze voordrachten:

De koloniale luchtkastelen van Leopold I

In oktober bracht Paul De Graeve ons een geboeide uiteenzetting over de koloniale luchtkastelen en van Leopold I. Hieruit bleek dat vaderlandse geschiedenis die ons aangeleerd werd op school, op zijn minst niet volledig geweest is.

Reeds voor het ontstaan van België waren de Vlamingen al op ontdekkingsreis geweest. Maar het is vooral Leopold I die met zijn enorme ambities België op de kaart wou zetten door kolonies te stichten.

Er waren diverse pogingen om kolonies te stichten : Abessinië, Kreta, de Filipijnen, Nieuw-Zeeland,Guinea, Hawaï, Cuba en Guatemala. Bijna alle pogingen mislukten omdat de Belgische regering en haar politiek erg weigerachtig stonden tegenover de initiatieven van de koning.

De belangrijkste nederzetting uit die periode is Guatemala. De kolonie van Verapaz heeft het uitgehouden van 1842 tot 1855. Spreker ging uitvoerig in op de Compagnie Belge de Colonisation. Hij bracht een verhelderend overzicht over het voortdurende geldgebrek, de tegenstrijdige rapporten, de problemen met de voeding, de bemoeizucht van de “missionarissen” voornamelijk Jezuïeten enz.

Hij bracht ook enkele pittige details met een filmfragment over de Gentse wijk Verapaz.. Doordat Guatemala het verdrag met België opzegde in 1853 kwam er een einde aan het koloniale avontuur. In 1855 sloot de Belgische regering die periode definitief af.

Hoe oude foto's dateren?

Peter Eyckerman gaf in november tips over hoe je oude foto's kan dateren. Uit de boeiende uiteenzetting vernamen wij dat elk detail op een foto van belang kan zijn, zowel wat kledij als wat kettingen, ringen of andere decoraties betreft. De kledij of decoratie verraden uit welke periode de foto zou kunnen komen. Ook namen of adressen van de fotograaf of de drukker geven een duidelijke hint naar de periode waarin de foto getrokken werd. Zelfs het papier kan een aanduiding zijn. Voor de vijfentwintig aanwezigen een leerrijke avond.

Wil je ook een oude foto laten analyseren? Contact: Spoorzoeker@petereyckerman.be
website: <http://spoorzoeker.petereyckerman.be>

Onze jongens in de eerste Wereldoorlog

De herdenkingen van W.O.I zijn afgesloten. Er werden de laatste vier jaar heel wat artikels gepubliceerd die de herinnering aan deze gruwelijke oorlog opriepen. Ons bestuurslid Maria De Bie die zich gespecialiseerd heeft in deze periode, en archieven, kerkhoven en familieleden van soldaten in de eerste WO bezocht en bewerkt heeft bracht ons op 5 december, nog een zeer gedocumenteerde uiteenzetting over gesneuvelden en overlevenden uit die periode. Een aandachtig publiek kon ervan genieten.

In haar uiteenzetting gaf zij eveneens een uitgebreid overzicht van de websites waar gegevens over militairen beschikbaar zijn

Maria was ook maker van één van de 600.000 beeldjes die een tapijt vormden op 11 november. Frans Renaerts heeft één van die beeldjes opgehaald en overhandigde die aan Maria als dank voor haar voordracht.

(In een afzonderlijk artikel geeft Maria een uitgebreid overzicht van de plaatsen waar informatie over oud-strijders of gesneuvelden van WO I en WO II te vinden zijn)

Foto: Maria de Bie met op de dia de Belgische militaire begraafplaats van Boncelles bij Luik

Voordracht in 2019

Frans Renaerts, ondervoorzitter van Regio Kempen, heeft reeds verschillende kerkhoven van Mol in kaart gebracht en in boekvorm gepubliceerd. Deze staan ter beschikking in onze bibliotheek. Zijn beroepsloopbaan verliep volledig bij het Metalurgie bedrijf dat van Balen-Wezel een industriegemeente maakte. Hierover heeft hij eveneens een studie gemaakt en zijn bevindingen zal hij ons kenbaar maken in een voordracht die doorgaat op **woensdag 6 februari 2019 om 19u30 in het Kasteel de Renesse**.

“Van heide tot een industrieel dorp”, onder die noemer zal hij de evolutie schetsen die het parochiedorp Mol-(Balen)-Wezel onderging in de periode 1889 tot vandaag.

Schenkingen

Wij kregen de voorbije maanden weer heel wat bidprentjes en rouwbrieven.

De milde schenkers waren: Fam. Borgers Arendonk, Lisette Machielsens-Soffers Oud Turnhout, Gerard Keyzers Poederlee, Herman Van de Leur Turnhout, Maria Avonts Hemiksem, Fam. De Bie-De Laat Pulderbos, Simon Wouters Essen en Els Schoepen Zoersel. Theo Peeters bezorgde ons het boek “Een Kempisch geslacht De Houwer 1530-1994”, een familiegeschiedenis samengesteld door Mevr.De Houwer-Sels

Hartelijk dank aan de milde schenkers.

54ste CONGRES FAMILIEKUNDE VLAANDEREN

Het 54ste congres van Familiekunde Vlaanderen heeft plaats op zaterdag 30 maart in het Oost-Vlaamse Wortegem-Petegem op het domein “De Ghellinck”, Kortrijkstraat 74, 9790 Elsegem.

Het thema van dit congres is: “De adel op het platteland”

De uitnodiging met inschrijving voor dit congres zal in het januarinummer van Vlaamse Stam verschijnen

OPENINGSTIJDEN VAN ONZE BIBLIOTHEEK

Begin van dit jaar kondigden wij aan dat onze bibliotheek voortaan ook open zou zijn op de derde dinsdag van de maand van 18 tot 21 uur. Een evaluatie na één jaar leert ons dat hiervan op enkele uitzonderingen na, geen gebruik van gemaakt is. Drie maal kregen wij bezoekers over de vloer, de andere maanden kwam er niemand opdagen. **Daarom heeft het bestuur besloten om deze openstelling vanaf 1 januari 2019 niet meer te organiseren.**

Wij willen wel benadrukken dat onze genealogische dag op de eerste woensdag van de maand behouden blijft zoals het tot nu toe was. Openingsuren van 15 tot 22 uur. Wij willen het u tijdens deze woensdagopeningen zo aangenaam mogelijk maken. Bij ons is het geen doodse stilte waar alleen maar opgezocht wordt. U bent niet enkel welkom voor opzoekingen maar ook voor een gezellige babbel met vragen of hulp over archieven, geschriften, websites, genealogische programma's e.d. Een team van ervaren genealogen staat ter uwer beschikking. Dit alles kan gebeuren bij een pint bier of een tas koffie. U bent van harte welkom.

LET OP: DE GENEALOGISCHE DAG VAN JANUARI 2019 IS OP 9 JANUARI

ARCHIEFPLAATSEN VAN MILITAIRE GEGEVENS VAN GESNEUVELDEN of OUD-STRIJDERS UIT WO I en WO II

(Maria De Bie)

- Het **oorlogsmonument**
- Gaat het over een gesneuvelde militair raadpleeg dan eerst de website van het **In Flanders Fieldsmuseum**, de namenlijst.
<http://www.inflandersfields.be/nl/namenlijst>
- Raadpleeg het **Belgian War Dead Register**: <https://www.wardeadregister.be/nl>
- Snuister op <http://www.wo1.be/nl/faq/detail-418>
- Raadpleeg de lijsten van de verschillende **begraafplaatsen**:
<http://www.wo1.be/nl/db/begraafplaatsen/belgische-militaire-begraafplaatsen>
- **Oplijsting van gesneuvelden** per Belgische Militair Begraafplaats (BMB)
<http://www.abl1914.be/bwg/bwginhoud.htm> ,
bijv. <http://www.abl1914.be/bwg/westvleteren.htm>
- Bekijk het project **Kempense Klaprozen**: <https://www.kempenseklaprozen.be/>
- Je kan in het **Archief van het Legermuseum** opzoekingen gaan doen:
Het documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis biedt de mogelijkheid om opzoekingen te doen naar persoonlijke dossiers van officieren en van de "oudere" militairen: dossiers voor de soldaten en onderofficieren geboren voor 01/01/1889. Voor de officieren is dit 01/01/1895.
<https://www.klm-mra.be/D7t/nl/menulistchildren/541> , na verder doorklikken kan je in een zoekdatabase al het dossiernummer op voorhand opzoeken.
- <https://www.klm-mra.be/D7t/nl/content/persoonlijke-militaire-dossiers> . Tip: Geef best niet de volledige naam in en neem tijd om te zoeken in deze database.

- Ben je op zoek naar extra informatie, raadpleeg dan ook in het documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis de inhoud van het **Moskouarchief of Fonds 185**. De “archieven van Moskou” werden in 2002 gerepatriceerd, zij zijn een extra bron voor de Belgische militaire geschiedenis (in het bijzonder tijdens de Eerste Wereldoorlog en het interbellum). Je kan deze databank enkel in de leeszaal raadplegen.
- **Naar Evere, sectie archieven in het Kwartier Koningin Elisabeth**
 Contact: Ministerie van Defensie – DGHR: HRG-A/N (Ondersectie "Notariaat")
 (Kwartier Koningin Elisabeth, Eversestraat 1, 1140 Evere arch@mil.be)
 Op voorhand aanvragen met vermelding van :
 de naam, voornaam, geboortedatum en evt. de geboorteplaats en graad van de betrokkene.
 Hier zijn dossiers van de jongere militairen terug te vinden en vaak ook dossiers van militairen uit WO II en later.
- Wat kan er zoal in deze militaire dossiers staan:
 - o de opleidingen, eenheden, bevorderingen, verwondingen, ziektes, mutaties
 - o welke medailles hij wanneer gekregen heeft.
 - o Op basis van de gegevens in het persoonlijk dossier kan verder gezocht worden
 - o O.a. eenheid, krijgsgevangenkamp, bepaalde operaties, legerdivisiearchief, enz
- Bij het doorzoeken van deze militaire dossiers stoot je op onbekende afkortingen een interessante hulp daarbij is: <http://www.ablhistoryforum.be/viewtopic.php?t=292> , maar niet alle afkortingen worden verklaard, dus moet je soms toch nog verder op zoek.
- Kijk de **lijsten met vluchtelingen** na, soms verbleven de jongens al in het buitenland als vluchteling, of schreven ze zich eerst in als vluchteling, dit kan ook een interessante kanttekening bieden.
- **Zoek naar familieleden van de militairen**, zowel gesneuvelden als oud-strijders. Denk er ook aan dat heel vaak een oudste dochter de zorg over formulieren en papieren op zich nam. Dus ga genealogisch aan het werk.
- **Vraag naar medailles** en de bijbehorende diploma's of brevetten, altijd mooi beeldmateriaal als je die fotografeert en bij je verhaal voegt.
- Als je de kans hebt, lees dan **brieven van militairen** en vergelijk die informatie met de informatie uit het militair dossier, altijd boeiend om die twee versies naast elkaar te leggen. De waarheid ligt er ergens tussenin.
- **Raadpleeg fotodatabases** van heemkringen en stadsarchieven.
- Zoek informatie van **oud-strijdersbonden** op.
- Er is heel wat fotomateriaal te vinden, bijvoorbeeld van Belgische Militaire Hospitalen (BMB), opleidingskampen in Frankrijk etc. Dit kan je verhaal wat stofferen.
- Lees **de oorlogsverslagen van de pastoors** zij zijn te raadplegen op <https://search.arch.be/nl/tips/132-oorlogsverslagen-wo-i> en je kan ze op papier komen lezen tijdens een genealogische dag met Open bibliotheek van FV Regio Kempen in Kasteel de Renesse.
- Als je het gemeentearchief mag raadplegen, vind je daar soms ook nog gegevens terug. Ook in de bevolkingsregisters is informatie te vinden. Zorg dan wel dat je een goedkeuring hebt van de Rechtbank van Eerste Aanleg.
- In het gemeentearchief vind je soms ook aanvragen tot schadevergoeding terug.

- Lees de verslagen van de gemeenteraad en het schepencollege uit die tijd.
- In het parochiearchief, als de geschriften van de pastoor en de afroepen in de kerk nog op papier te vinden zijn, kan je terugvinden wanneer er een herdenkingsdienst werd ingericht. Zo kan je ongeveer daaruit afleiden wanneer de familie wist dat hun familielid gesneuveld was.
- Zijn er nog **dagboeken** terug te vinden in de diverse archieven, dagboeken uit de geboorteplaats of woonplaats van de militair. Bijvoorbeeld het dagboek van de burgemeester uit Meerle: <http://www.meerle14-18.be/page/15/>
- In het **Cegesoma** kan je eveneens op zoek gaan naar verder informatie. Veelal over WO II, maar ook over WO I kan je hier een en ander raadplegen. Wij vonden er informatie rond de spionage tijdens WO I. http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php
- Ga zeker naar het Algemeen Rijksarchief te Brussel, Ruisbroekstraat 2. <http://www.arch.be/index.php?l=nl&m=praktische-info&r=onze-leeszalen&d=ara> Daar kan je heel wat informatie vinden. Raadpleeg de catalogus van het FASP (zie verder). Wie op zoek is naar informatie over WO II, kan daar ook de archieven raadplegen van Bad Arolsen <https://www.its-arolsen.org/en/archives/>
- **Het FASP:** Archiefonds van de Commissie voor de archieven van de vaderlands diensten gevestigd in bezette gebieden aan het westelijk front of Franstalige naam **Fonds des archives des services patriotiques établis en territoire occupé au front de l'ouest**. Dit rijke fonds levert informatie over:
 - o -Observatie van militaire handelingen en werken aan bijvoorbeeld infrastructuur, ten behoeve van het eigen leger: spionage
 - o -Overbrengen van deze informatie naar de chefs in Holland met koeriers over de grens, of met duiven: passage des plis
 - o -Recruteren van vrijwilligers voor het leger, en hen over de grens brengen
 - o -Het over de grens brengen van vluchtelingen voor de bezetting
 - o -Contra-spionage
 - o -Het clandestiene werk in de gevangenis: morele steun, materiele steun, informatie-smokkel, hulp met ontsnappen
 - o -Brievenmokkel van en naar het front
 - o -Smokkel van verboden kranten
- Hier vonden we ook het verhaal over Petrus De Bie, de hovenier bij Graaf de Renesse te Oostmalle.
- Als je nog verder zoekt zal je zelf ongetwijfeld nog bronnen vinden. Zo kan je bijvoorbeeld bij het **Kadoc** uitkomen, daar kan je in familiearchieven informatie vinden. Tip ook hier volg de vrouwelijke lijn in de familie. <https://kadoc.kuleuven.be/>
- Check archieven van **VOS, NSB** bijvoorbeeld <https://advn.be/> , misschien kan je nog informatie vinden bij lokale oud-strijdersverenigingen.
- In het ADVN, archief voor nationale bewegingen kan je ook informatie terugvinden over de oud-strijdersvlaggen, ook een interessant gegeven.
- Zoek gegevens over oud-strijders in het **Guldenboek der Vuurkaart**. Was de oud-strijder een vuurkruiser? Soms bezit de familie nog een vuurkaart en kan je daarmee aan de slag, soms is dat het enige document dat men nog kan terugvinden.
- Mensen uit Boom hebben alle Guldenboeken der Vuurkaart gedigitaliseerd, dit is te raadplegen op http://tenboome.be/?page_id=128. Je kan hier ook de korte

regimentsgeschiedenissen terugvinden. Voor een iets uitgebreidere regimentsgeschiedenis en dagorders verwijs is naar het documentatiecentrum van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis

- Voor het opzoeken van krijgsgevangenen raadpleeg je <https://grandeguerre.icrc.org/>, de archieven van het International Committee Of The Red Cross via de zoeklink <https://www.icrc.org/en/archives> kan je de gegevens uit WO I zo raadplegen, voor latere conflicten moet je een aanvraag doen en aantonen dat het om jouw familie gaat en dat kan telkens op gestelde tijden.
- Kijk of er frontblaadjes of frontgazetjes terug te vinden zijn in archieven bijv. Turnhout, Herentals, Lier, hier vind je informatie terug over militairen aan het front. Zo vind je verhalen die je weer kan koppelen aan het militair dossier. Weerom de waarheid ligt ergens tussenin.
- Doorpluis krantenarchieven bijv. <https://hetarchief.be/> of delpher via <https://www.delpher.nl/>
- Soms zijn er foto's, bestudeer de uniformen of zoek hulp hierbij bijv. Peter Eyckerman <https://spoorzoeker.petereyckerman.be/>
- Verder is het hele internet ter beschikking, dit is slechts een kleine greep uit de mogelijkheden. Verdere aanvulling en tips zijn altijd welkom.
- Dulce et Decorum - Teach your children to remember!

AGENDA

Januari 2019

9 januari	Wat ? Waar? Wanneer? Wie?	Genealogische dag – Open bibliotheek Kasteel de Renesse, Lierselei 30, 2390 Malle van 15u tot 22u FV-Regio Kempen
------------------	------------------------------------	--

26 januari	Wat? Waar? Wanneer? Wie?	Jaarvergadering FV-Regio Kempen vzw Heemkring Meerhout 14u30 u FV-Regio Kempen
-------------------	---	---

Februari 2019

6 februari	Wat ? Waar? Wanneer? Wie?	Genealogische dag – Open bibliotheek Kasteel de Renesse, Lierselei 30, 2390 Malle van 15u tot 22u FV-Regio Kempen
------------	------------------------------------	--

6 februari	Wat? Waar? Wanneer? Wie?	Voordracht “van Heide tot Industriedorp” Kasteel de Renesse, Lierselei 30, 2390 Malle 19u30 FV-Regio Kempen, spreker: Frans Renaerts
-------------------	---	---

Maart 2019

6 maart	Wat ?	Genealogische dag – Open bibliotheek
	Waar?	Kasteel de Renesse, Lierselei 30, 2390 Malle
	Wanneer?	van 15u tot 22u
	Wie?	FV-Regio Kempen
30 maart	Wat?	54 ste congres Familiekunde Vlaanderen
	Waar?	Domein de Ghellinck, Kortrijkstraat 74 9790 Elsegem
	Wanneer?	10u tot 17u
	Wie?	Familiekunde Vlaanderen Regio Vlaamse Ardennen

eer info bij: Theo Peeters, Stwg op Zevendonk 38/1 2300 Turnhout
e-mail: theopeeters1@telenet.be
Op onze website: <http://www.vvf-kempen.be>

NUTTIGE ADRESSEN

Rijksarchief Antwerpen	Kruibekesteeweg 39 B1, 9120 Beveren	03/236.73.00
Rijksarchief Beveren	Kruibekesteeweg 39 B1, 9120 Beveren	03/750.29.77
Rijksarchief Brussel	Ruisbroekstraat 2-10, 1000 Brussel	02/513.76.80
Felix-Archief Antwerpen	Oudeleeuwenrui 29, 2000 Antwerpen	03/338.94.11
Gemeentearchief Dessel	Gemeentehuis, 2480 Dessel	014/38.99.26
Gemeentearchief Duffel	Gemeentestraat 21, 2570 Duffel	015/30.72.10
Stadsarchief Geel	Werft 30, 2440 Geel	014/56.66.90
Stadsarchief Herentals	Augustijnenlaan 1, 2200 Herentals	014/21.28.00
Stadsarchief Hoogstraten	Vrijheid 149, 2320 Hoogstraten	03/340.19.60
Stadsarchief Lier	Kardinaal Mercierplein 6, 2500 Lier	03/480.11.96
Stadsarchief Mechelen	G. de Stassaertstraat, 2800 Mechelen	015/20.43.46
Gemeentearchief Mol	Molenhoekstraat 2, 2400 Mol	014/33.09.70
Stadsarchief Turnhout	Grote Markt 1, 2300 Turnhout	014/44.44.98
Archief abdij Bornem	Kloosterstraat 71 2880 Bornem	03/889.08.11
Archief abdij Postel	Abdijlaan 16, 2400 Mol-Postel	014/37.81.21
Archief Abdij Tongerlo	Abdijstraat 40, 2260 Tongerlo	014/53.99.00
Archief Aartsbisdom Mechelen	Varkensstraat 3, 2800 Mechelen	